

**2006 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE KANUN TASARILARI İLE 2004 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU TASARILARININ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

-----O-----

23 Kasım 2005 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

- Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI

- Karayolları Genel Müdürlüğü

- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

.....
BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; sosyal güvenlik konusu, Türkiye'nin özellikle 2000'li yıllarla birlikte gündeminden hiç düşmeyen konuların başında gelmektedir. 2000 yılından bu yana Türkiye'nin uygulamakta olduğu IMF destekli istikrar programının en çok yoğunlaştığı alanlardan birisi de Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemidir. İnsanların yaşamında iki tür güvence çok önemli rol oynamaktadır; birincisi sivil güvenceler dediğimiz temel hak ve özgürlüklerdir. Bunlar, gerçekten, kişilerin özgürlüğünü ve kişilerin mülkiyet haklarını güvence altına alır. Bu, insan olmanın olmazsa olmaz şartlarından birisidir. Bir ikinci güvence de, sosyal güvencedir. İnsanların mevcut duruma göre, yaşadıkları koşullara göre ileride meydana gelecek olumsuz bir durumda insanların karşılaşacağı olayların sorunların, şimdiden güvence altına alınmasıdır. Sosyal güvenlik refah devletiyle birlikte doğmuştur. Gerçekten, refah devleti olarak isimlendirdiğimiz sosyal devlet, 20 inci Yüzyılda insanlığın en büyük buluşlarından birisidir. Önce ulus devlet doğmuş, ulus devlet, daha sonra, 20 inci Yüzyılda özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında sosyal devleti bulmuş, sosyal devlet ve ulus devlet, karşılıklı bir etkileşim içinde olmuşlardır. Gerçekten, sosyal devlet de ulus devleti güçlendiren bir olgu olmuştur. Ulus devlet, öte yandan, piyasa ekonomisini yaratmış, kapitalizmi yaratmış, sosyalizm çöktüğü için onu telaffuz etmeye zaten gerek yok. Ama, ulus devletinin yarattığı piyasa ekonomisi, giderek küresel bir dünyada, sonuçta ulus devleti tehdit eden bir hale gelmiştir. Ulus devletin almış olduğu bu tehdit, aynı zamanda sosyal güvenliği de etkilemektedir. Çünkü, küreselleşme dediğimiz kavram, önemli ölçüde sermaye hareketlerinin serbestleşmesi olarak ifade edilmektedir. Sermaye hareketlerinin serbestleşmesi, her ülkeyi vergi oranlarını giderek düşürmek suretiyle, yatırım için daha uygun bir ortamı oluşturma amacıyla vergi yükünden vazgeçmek, vergi yükünü azaltmak suretiyle sosyal güvenliği tehdit eden bir konuma gelmiştir. Vergi oranlarındaki indirim olarak ifadesini bulan vergi rekabeti, gerçekte, ülkelerin vergi tabanlarını aşındırmaktadır. Bu, bugün, sosyal devletin, sosyal güvenlik sisteminin karşı karşıya kaldığı en büyük tehdittir. Bütün ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de dünya ticaretinin önündeki engellerin kalkması, Uzakdoğu ülkelerinin, Çin'in, Hindistan'ın giderek ürettiği malları gelişmiş ülkelere sunmasında, pazarlamasında

hiçbir engelle karşılaşmıyor olması, dünya ticaret örgütünün ticaretin önündeki engelleri giderek kaldırıyor olması da yine sosyal güvenlik sistemini tehdit eden önemli olaylardan birisidir. Neden; çünkü, Çin'in, Hindistan'ın çok düşük maliyetlerle ürettiği ürünlerle gelişmiş ülkelerin rekabet edebilmesi, onların maliyetlerini düşürmesine bağlı olmak demektir. Onların maliyetlerini düşürmesi demek, emek maliyetinin düşmesi demektir. Çin, Hindistan gibi Uzakdoğu ülkelerinin düşük ücretleriyle Batı ülkeleriyle rekabet edebilmesi, ücret üzerinde çok büyük bir baskı oluşturmaktadır. Bu da yine sosyal güvenlik sistemini, dolayısıyla, sosyal güvenlik primlerini olumsuz etkileyen bir gelişmedir. Gerçekten, dünya, böyle bir sorunla karşı karşıyadır. Bu nedenle, sosyal devlet, sosyal güvenlik konusunda bu kavramı, bu sistemi ortaya koyan, ilk oluşturan ülkeler dahi şimdi, nasıl bir çözüm bulunacağı konusunda gerçekten düşünmektedirler, gerçekten büyük sorumlularla karşılaşmaktadırlar. Birinci olarak sosyal güvenlik meselesi, refah meselesi, sosyal devlet meselesi, bir malî boyutu olan bir meseledir. Finansman yönüyle son derece önemlidir.

İkinci boyutu, tabii, bu sorun, bir yandan malî boyutu olan bir sorun olmakla birlikte, öte taraftan, sosyal devletin vatandaşlara verdiği, vatandaşlar tarafından da giderek, artık asgari bir hak, yaşam düzeyi olarak görülen birtakım hakların, alışkanlıkların tehlikede olması gibi bir sonucu önümüze getirmektedir; yani, bir yönüyle malî bir sorundur, bir finansman sorunudur; öte taraftan da bütün insanların alıştığı haklardan vazgeçmeme yönünde bir eğilimde olmaları meselesidir. Bu da yine ülkeleri çeşitli çözümlere itmektir. Bu alışkanlıklardan vazgeçmeyen toplumlar var. Öte taraftan da sosyal güvenlik sisteminin finansmanının nasıl karşılanacağı meselesi vardır. Bu noktada, gerçekten, riskle sosyal güvenlik arasında yeni bir denge kurulması gerekmektedir. Bu nedenle, sosyal güvenliğin insanlara sağladığı yararların sadece bilinen yararların ötesinde, insanların mevcut yaşam alışkanlıklarının da değiştirilmesi gibi bir yönü de bulunmaktadır. Bunlar, çok büyük ölçüde tartışılmaktadır. Sigorta sistemi, esas itibarıyla, bir risk yönetimidir. Bu riski nasıl yöneteceksiniz? Herhangi bir sigorta olayında risk ortadan kalkmaz, sosyal güvenlikte de kalkmaz. Sigorta olayında evinizi sigortalarsınız, o riskli yangın, kaza veya hırsızlık gibi riskleri sadece bir prim karşılığında sigorta şirketine artarmış olursunuz. Sosyal güvenlik sisteminde de bu riski prim karşılığında devlet alır, yönetir, gelecek nesillere aktarır, başka kesimlere aktarabilir. Vergi gelirlerinden buraya bir transfer yapmak suretiyle üstlenir. Çok yönlü bir mesele. Türkiye'de, sosyal güvenliğin en önemli sorunlarından birisi prim tabanının dar olmasıdır. Prim oranları yüksek, prim tabanı dardır. Çok dar bir tabandan çok yüksek oranlarla prim topluyoruz; ama, buna rağmen bir sosyal güvenlik sisteminin finansmanını çözemiyoruz. Prim oranlarını demin bir vesileyle verdim. Prim artı vergi toplamı 2004 yılı için Türkiye'de imalat sanayinde çalışan, evli iki çocuklu bir işçi için yüzde 42,7'dir. Bu, OECD rekorudur. 2000 yılına girerken, Türkiye, IMF destekli bir program uygulamaya girerken bu oran yüzde 37-38 dolayındaydı; 2000 yılıyla birlikte yüzde 40,4'e çıktı ve giderek yükseldi; 2004'te yüzde 42,7; bu bir OECD rekoru değerli arkadaşlar; OECD Türkiye'nin de üyesi olduğu 30 ülkeli bir kurumdur. OECD ortalaması nedir dersenez, yüzde 26,6'dır. Kararı, Sayın Bakanımız ve komisyon üyeleri versin. Prim hasılatına bakıyoruz; bizim prim hasılatımızda, OECD ortalamasının çok altındadır; yüzde 9;5 civarındadır OECD ortalaması. Türkiye, en son elimdeki rakam yüzde 6,1 civarında. Bunun 2000'den önce çok daha düşük olduğunu da söyleyeyim.

Şimdi, Türkiye, IMF'yle birlikte bu programı uygulamaya başladığında, sosyal güvenlik sisteminin finansmanındaki bu açmazı aşabilmek için, prim oranlarını yükseltmek zorunda kalmıştır. Program öyle dizayn edildi, hâlâ böyle bir anlayışla dizayn edilmiş olan program uygulanmaktadır. Öte taraftan, kayıtdışı istihdama bakıyoruz; Türkiye'de istihdamın yüzde 51'nin kayıtdışı olduğunu görüyoruz. Bu, son derece yüksek bir oran.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Daha yeni başlamıştık Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir 10 dakika olmuş yani...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum. İyi ki, Sayın Yıldız yok, o çok daha toleranssız yönetiyor Sayın Başkan. Siz ayrılmayın. O, orada az oturduğu için bu tolerans ona bulaşmıyor.

SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Sayın Hamzaçebi, 14-15 dakikadan aşağı konuşan arkadaşımız yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu kadar yüksek bir kayıtdışı istihdamı biz bu vergi yüküyle çözemeyiz. Bu bir gerçek. Bu oranların aşağı inmesi lazım. Lazım, doğru, ama, bu da çok kolay bir iş değil. Her hükümet kayıtdışını kayda alacağız gibi kulağa çok hoş gelen, bütün insanların hoşuna giden bir söylemle ortaya çıkıyor; ama, kayıtdışı bir türlü kayıt altına alınamıyor; çünkü, hükümetlerin kullandığı araçlar, getirdikleri programlar, bunu önleyecek nitelikte, içerikte değil. Ben, o nedenle, bu hükümetin, “kayıtdışını kayıt altına alacağız” şeklindeki iddiasını samimî olarak söylüyorum, samimî bulmuyorum; yani, samimî bulmuyorum derken, evet, niyet ediyor hükümetimiz, kayıt altına alalım, rakamları görüyorlar, alsak iyi olur, alalım, ama, bir bakıyorlar rakamlara hâlâ dememize rağmen, bir türlü bu kayıtdışı ekonomiyi kayda alamamışız.

HALİL AYDOĞAN (Afyon) – Somut öneriniz var mı?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, önerim var gerçekten. Bu önerimi ben buralarda çeşitli vesilelerle söyledim; ama, burada, bu öneriyle ben vaktiniz almak istemiyorum. Gerçekten, bu hükümetin, kayıtdışını kayda alacak bir projesini görmüyorum. Bir VEDOK-2 projesi vardır Maliye Bakanlığında uygulamaya intikal etti; 57 inci hükümet döneminin projesidir, bu hükümet uygulamaya koydu. Önemli bir adımdır; ama, onu destekleyecek bir yasal önlemler dizisini ben görmüyorum; o yok, konu oradadır. Onu da uygulamaya koyduğumuz anda, bu kayıtdışı istihdam oranı yavaş yavaş azalacak, azalmalı ve bu istihdam üzerindeki vergi yükü de yine kademeli olarak azalmalıdır. Tabii ki, şimdi, bugünden yarına hükümetlerin bunu indirme şansı yoktur; ama, indireceğiz diyen hükümetin, bunun önlemlerini de Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmesi gerekir. Ben, bu hükümetten, bugüne kadar böyle bir önlem paketi geldiğini hatırlamıyorum. Çok söylüyoruz, tam tersine tamamen kayıtdışını teşvik edici bir yöne doğru gidiyor. Yüzde 38-39-40'larda aldığınız istihdam üzerindeki vergi yükünü yüzde 42,7'ye çıkarmışsanız, münhasıran faiz dışı fazlaya odaklanıp buraları ihmal etmişseniz, malî uyumun kalitesi konusunda hiçbir endişe gözetmemişseniz, yüzde 6,5 tutturalım da ne olursa olsun demişseniz, kayıtdışını önleme şansı yok.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sosyal güvenlik açıklarına bakıyoruz. Bir kere bu “açık” tanımını da doğru bulmuyorum Sayın Bakanımız da bir bütçe konuşmasında veya bir yasa görüşmesinde ifade etmişti; katılıyorum ona. Buna açık demek doğru değil. Refah devleti uygulamasında, sosyal devlet uygulamasında, bütçeden bu sisteme bir transfer yapılır değerli arkadaşlar. Bu transferi yapmayan ülke yoktur. Dolayısıyla, bu sisteme yapılan her transfere efendim kara delik büyüyor. Kara deliğe biraz daha para gidiyor. Şu bütçe gerekçesinde olduğu gibi, işte, burada, alınmış, maalesef, bu rakamı üzüntü verici buluyorum; on yıllık sürede, 1994-2004 arasında sosyal güvenliğe yapılan transferler diye 414 trilyon veya katrilyon liralık bir rakam bulunmuş yapılan transfer, hazine içborçlanma faizi şudur. Peki, bunun içerisinde bu kurumların görev zararları var. Yani, devlet görev vermiş, şu kişilere maaş ödemesi yapacaksın, primsiz ödeme yapacaksın, 65 yaşın üstündeki

vatandaşa maaş ödeyeceksin. Şuna şunu vereceksin, örneğin, Emekli Sandığının yaptığı ödemelerin, 2004 yılında yarısı devletin verdiği görevlerden oluşuyor. Hepsini bunun kara deliği diye görmek son derece yanlış. Ayrıca, prim oranını belirleyen de devlettir, emekli maaşını da, erken emekliliği de çıkaran devlettir. Buna kara delik diye bakmamak lazım. Bu sistemin büyük sorunları var, gerçekten çözmek gerekir. Ama, teşhisi doğru koymalıyız. Böyle, vur abalıya misali sosyal güvenlik kurumları kötüdür diye bunların üzerine binmeyi de doğru bulmuyorum. Hükümetin bu konudaki iddiası da boş çıkmıştır; onu da söyleyeyim değerli arkadaşlar; “sosyal güvenlik açıklarını azaltacağız” demiştir. Açıklara bakıyorum; 2000 yılında Bağ-Kur’a yapılan transferin gayri safi millî hâsılaya oranı yüzde 1’di. 2006 yılı bütçe hedefi iddialı bir hedef koymuş, yüzde 1,3; yani “indiriyoruz” diyor, ama, 2002’de 1’le almış, 2003’te 1,4’e çıkarmış, şimdi, 2006’da 1,3. SSK, yüzde 1 2002 yılı oranı,

2006 yüzde 1,2. Tabii, bu da hedef. 2005’te bu rakam 1,6; 2005’ten 2006’ya 1,6 nasıl 1,2’ye inecek, onu da bilemiyoruz.

Emekli Sandığı Sayın Bakanımızın görev alanında değil; ama, onu da söyleyeyim: 1,7 2002’deki açığın GSMH’ya oranı, şimdi 1 olmuş. Evet, Emekli Sandığında bir düşüş gözüküyor. Ama, toplama baktığımızda toplamda bir düşüş yok, artış var; yani, hükümetin sosyal güvenlik konusundaki söyleminin de içi boş aslında, içi boş, bunu bilelim değerli arkadaşlar.

İşsizlik Sigortasına geliyorum. İşsizlik Sigortası, bu hükümetin işçi ve işverenden tahsil edilerek işsizlik halinde işsizlere dağıtacağı, işsizlerin acılarının hafifletileceği, onların asgarî ölçüde yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan kaynağın kendilerine verileceği bir uygulama olmaktan çıkmıştır.

Bakın, Sayın Bakanım, 2002’den 2005’e kadar olan dönemde 500 küsur trilyon lira işsizlere yardım yapıldığını söylüyor. Toplam rakam vermek zorunda kalıyor Sayın Bakanım, toplam veriyor ki, biraz rakam yüksek gözüksün; çünkü, tek tek verildiğinde çok dramatik bir tablo çıkıyor.

İşsizlik Sigortası nedeniyle toplanıp İşsizlik Fonunda biriken gelirlerin 2006 yılında sadece yüzde 7,5’i işsizlere verilecek, sadece yüzde 7,5. Fon varlığının büyüklüğünü dikkate alırsak, fon varlığının 2006’da yüzde 1,7’sini veriyor işsizlere hükümetimiz. Bunu, burada, çok söyledik. Yani, bu fon şimdi kullanılmayacak da ne zaman kullanılacak?! Türkiye’de işsizlik oranı yüzde 10’lar düzeyinde, olağanüstü yüksek bir oran. İşsizlik oranının yüzde 10’lar düzeyinde olduğu bir ülkede, İşsizlik Fonunu hükümetimiz ne zaman kullanacak; ama, onu kullanma niyeti yok.

Bakın, şurada, Devlet Planlama Teşkilatının programına bakıyorum. Kamu sektörü borçlanma gereğini, onu azaltan en büyük kalem İşsizlik Fonu. Şuraya bakarsanız, şu kitabın 9 uncu sayfasında göreceksiniz. Kamu sektörü borçlanma gereğine olumlu katkı 2006 yılında 4,7; sadece 2006 için söylüyorum 4,7 katrilyon lira veya 4,7 milyar YTL.

İşsizlik Fonunu, ben, hükümetin, İşsizlik Fonunun iddiasındaki amaca uygun olarak kullanması gerektiğini ifade ediyorum. Hükümeti, bu konuda, ben göreve davet ediyorum. İşsizlik Fonundan yapılacak ödemelere ilişkin yasanın değiştirilmesi gerektiğini bir kez daha söylüyorum. Sayın Başbakan bu yönde bir beyanda bulundu bir süre önce, yanlış hatırlamıyorsam; ama, onun uygulamaya intikal ettiğini, henüz bir tasarıya, teklife dönüştüğünü görmedik. Öyle zannediyoruz ki, bu da hükümetin turizmdeki katmadeğer vergisi gibi bir beyanına benziyor. İşte, 2006’da, Sayın Başbakan turizmde KDV’yi indireceğiz demişti; ama, IMF’ye danışmadan Sayın Başbakanımız bu beyanı yaptığı için o gerçekleşmedi. Bu İşsizlik Fonu konusundaki beyanını da, yine, sanıyorum, Sayın Başbakan IMF’ye danışmadan söylemiş olduğu için o da gerçekleşemeyecek vaatler arasında yerini aldı; çünkü, IMF olmaz dedi, onu yapamıyor.

BAŞKAN – Sürenizin ikinci 10 dakikası...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sözlerimi burada bitiriyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

.....

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, sorulara geçiyoruz.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım şunlar:

Birincisi, Sayın Ali Babacan, yanlış hatırlamıyorsam, Mayıs 2005'te bir demeç verdi; sosyal güvenlik prim affıyla ilgili olarak bir demeç verdi; arzu edilirse demeci bulup getirebilirim, internetten bulunur. Prim affı belli bir tarihi kapsayacaktır, şubat 2005 gibi, yanlış hatırlamıyorsam, bundan sonrasını kapsamayacaktır. Yani, sonraki primleri ödeyin, öncekileri ödemeyin... Şu değerlendirmeyi yaparak sorumu sormak istiyorum; hükümetin bir bakanının böyle bir demeç verme hakkı olabilir mi değerli arkadaşlar?! Millete diyor ki, eski primlerinizi ödemeyin...

HASAN FEHMİ KINAY (Kütahya) – Yok, öyle anlaşılmasın!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, demeç aynen öyledir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Hamzaçebi, tek taraftan bakıyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Kinay, bakın...

HASAN FEHMİ KINAY (Kütahya) – Bir bakan “ödemeyin” diye açıklama yapar mı?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bunun anlamı nedir değerli arkadaşlar?!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İlk defa böyle anlaşıldığını duyuyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Elitaş, bakın, prim affı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lütfen şiiri tersten okumayın!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Müsaade ederseniz bitireyim.

Bakın, prim affı Şubat 2005 ve öncesini kapsayacaktır ne demektir; vatandaş nasıl ödeme yapacaktır? Gidip ödeme yapar mı efendim, prim affı çıkacak daha dur bakalım...

HASAN FEHMİ KINAY (Kütahya) – Böyle yorumlanabilir diyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yorumlanabilir... Gayet açık ve net. Bu, bu demektir; ama, Sayın Babacan'ın devlet tecrübesi, tabii ki bunun hangi sonucu yaratacağını hesaplamaya yetmediği için, konuşuyor. Bir bakanın verdiği bir demeçle Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı eminim prim tahsilatında büyük zorluklara düşmüştür. Öte taraftan da bu hükümet prim affına ilişkin düzenlemeyi bir türlü yapamamıştır. Af gibi kelimeler, böyle ulu orta ayaküstü konuşulacak şeyler değildir. Affı düşünüyorsanız yaparsınız, tasarıyı getirirseniz, affı yaparsınız; bunun demeci olmaz değerli arkadaşlar. Ben, bu demecin, sosyal güvenlik kuruluşlarında ne kadar büyük bir zarara yol açtığını tahmin ediyorum ve bu konuda Sayın Bakanın değerlendirmesini istiyorum. Yani, böyle bir demecin sosyal güvenlik kuruluşlarına, Sosyal Güvenlik Kurumuna ve Bağ-Kur'a etkisi ne olmuştur?

İkinci sorum şu: Sayın Bakanım, sizi tanıyoruz, ben sizi bürokrasiden de tanıyorum, sizin hassasiyetinizi, nezaketinizi bilen, takdir eden bir insanım; ama, bazı atamalarda sizin bu hassasiyeti

göstermediğiniz kanaatine ben ulaşıyorum. Şöyle ki, bakın iki tane atamayı söyleyeceğim size: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında bir memur İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünde Şube Müdürlüğüne atanıyor, Ekim 2005'te. Şimdi, Şube Müdürlüğü bir yönetici konumdur, birisi şube müdürlüğüne geliyorsa bir birikimi vardır, bir ihtisası vardır, bir yönetim tecrübesi vardır, her neyse, bütün bunlarla gelir, o birimin başında o şubeyi yönetir. Bu kişi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında memur. İhtisasına bakıyorum, acaba okuduğu okul uygun mu diye; öğrenim durumu Suudi Arabistan Kral Suud Üniversitesi mezunu, denkliği YÖK tarafından kabul edilmiş. Yani, Suudi Arabistan Kral Suud Üniversitesi hangi bölüm bilemiyorum tabii; ama, Enerji Bakanlığında memur, bir anda pat İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünde Şube Müdürü oluyor.

HASAN FEHMİ KINAY (Kütahya) – Denkliği var mı YÖK tarafından?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Denkliği var; ama, efendim Enerji Bakanlığında memur.

Şimdi, bir başka kişi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe bölümü mezunu; İstanbul Bölge Müdürlüğünde memur, Çalışma Genel Müdürlüğünde Daire Başkanı oluyor birden; yani, daire başkanlığı çok önemli bir görevdir. Böyle bir göreve bu memurumuzun gelmesini gerektirecek bir durum var mı; yani, bu memurun olağanüstü başarıları, çalışmaları, bu yeteneklerini ortaya koyduğu, kanıtladığı bir şey var mı? Arzu ediliyorsa isimleri de verebilirim; ama, isimleri sizde vardır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Vermeyin, biliyorum ben.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ben, bu atamaların objektif olmadığı kanaatindeyim; objektif olmayan bu atamaları Sayın Bakanın tarzına uygun bulmuyorum, onun tarzına, yönetim üslubuna bu atamaları uygun bulmuyorum; bunların olmaması gerekir; ama, objektif nedenleri varsa, Sayın Bakan açıklarlarsa kabul ederim; ama, sanki bir objektif nedeni olmaksızın partizan bir atama, Sayın Bakana başka bir taraftan empoze edilmeye çalışılan bir atama gibi görüyorum.

Bu konularda Sayın Bakanın cevabını alabilirsem mutlu olurum.

Teşekkür ederim.

.....
.....

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığımızın değerli temsilcileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi Başkanlık Divanı adına selamlıyorum, 22 nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

.....
BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Akif Hamzaçebi, buyurun.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; öncelikle Sayın Bakana görevinde tekrar başarılar diliyorum. Plan ve Bütçe Komisyonundan bir bakan çıkmış olduğu için de mutluluğumu ifade ediyorum.

Tabii, Sayın Özak'ın bakanlığa atanması, beni Komisyonda zor durumda bıraktı. Şimdi, Sayın Sali ile burada Sayın Deveciler karşılıklı paslaşma içinde Balıkesir'in sorunlarını çözüyorlar...

BAŞKAN – Trabzon İhya olacak demek ki...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim, bütün bakanlıklarda çözüyorlar tabii. Biz tabii bayındırlık açısından kendimizi çok rahat hissediyoruz il olarak; o nedenle, il olarak herhangi bir sorunu Sayın Bakanın gündemine burada taşımayı düşünmüyorum. Zaten, bütçe görüşmelerinde yerel sorunları ben burada pek dile getirmiyorum. Burada da aynı şeyi yapmaya çalışacağım; ama, yine de bana, Sayın Özak'ın Bakan olması nedeniyle artan talepler nedeniyle, bir kısmını Sayın Bakanın sadece dikkatine sunacağım burada.

Efendim, Sayın Bakanın konuşmasını dinledik, güzel bilgiler verdi bize, çok teşekkür ediyorum. Karadeniz sahil yoluna ilişkin olarak Sayın Bakanın verdiği bilgi, Samsun-Sarp arasındaki 531 kilometrekarelik yolun 410 kilometrelik kısmı trafiğe açılmıştır. Kalan kısım da 2006 yılında tamamlanacaktır demektedir. Tabii, Sayın Bakanımız bakan olduğunda devraldığı tabloya göre ve ödeneklere göre, böyle bir gerçekleşme takvimini bize sunuyor. Gerçekçi bir takvimdir; ancak, Sayın Başbakanın vermiş olduğu söz, bunun 2005 yılı sonunda bitirilmesi idi. Her türlü olanakları seferber edeceği Sayın Başbakan, bir genelge yayımlamıştı Resmî Gazetede, bütün kurumlara görev vermişti; ama, anlıyorum ki, Sayın Başbakan, finansman sorununu çözememiş olduğu için, mecburen bu yol 2006 yılına sarkıyor. 2006 yılında gecikmeden bitmesini temenni ediyorum bu yolun.

Ulaşım politikasının sorumlularından birisi de Bayındırlık Bakanlığı, bir yönüyle Ulaştırma Bakanlığıdır. İşte, görev alanındaki yollar itibariyle, karayolu itibariyle de Bayındırlık Bakanlığımız bu görevin sorumlusudur.

İstanbul'un ulaşımına gelmek istiyorum. Türkiye'nin en büyük metropolü, dünyanın en büyük metropollerinden birisi olan İstanbul'da ulaşım sorununun çözümü, sadece belediyenin üstlenebileceği bir görev olmaktan çıkmıştır. Çok çeşitli bakanlıkların ilgi alanına girmiştir. Bir yönüyle Bayındırlık Bakanlığını ilgilendirmektedir, bir yönüyle Ulaştırma Bakanlığını ilgilendirmektedir. Yine, başka kamu kurumlarını ilgilendiren yanları da vardır. Boğaz Köprüsü, sanıyorum, Bayındırlık Bakanlığının görev alanındadır, tüp geçit, yanılmıyorsam Ulaştırma Bakanlığının görev alanındadır. Şimdi, İstanbul'a üçüncü köprünün yapılması gündemde, bunun tartışmaları sürüyor ve üçüncü köprüye âdetâ karar verilmiş de, nereye yapılacağı tartışılıyor. Kuzeyde mi; Sayın Başbakan kuzeyde bunun yapılmasını arzu ediyor; iki köprünün arasında bir yerde mi veya başka bir yerde mi yapılacak. Şimdi, sorun bu olarak gözüküyor. Sorun bu şekilde ortaya konduğu sürece, İstanbul'un ulaşım sorununun çözülmesinin mümkün olmadığını düşünüyorum. İkinci köprü yine böyle bir anlayışla yapılmıştır. İkinci köprü yapıldıktan sonra görülmüştür ki, artık ikinci köprü de yetmiyor, yeni bir köprü talebi bu nedenle ortaya çıkmıştır. Eğer üçüncü köprü yapılırsa, o da bize gösterecektir ki, bir süre sonra üçüncü köprü de olayı çözmüyor, dördüncü, beşinci köprüler gündeme gelecektir. Çünkü, sorun köprüde değildir; yani, köprüyü yaparak İstanbul trafiğini çözmek gibi bir yaklaşımın gerçekçi olmadığını, tam tersine, İstanbul'u katledecek girişimler, teşebbüsler, projeler olduğunu düşünüyorum. Bir kere, toplu taşımadır çözüm; büyük kentlerde, metropollerde, temel ulaşım aracı, temel ulaşım yöntemi toplu taşıma olmalıdır. Bunun da büyük kentlerde en büyük aracı metrodur, metro olacaktır. Yani, metroyu yapmıyorsanız, toplu ulaşımı geliştirmiyorsanız, efendim, araç trafiği arttı, bu nedenle yeni bir köprü yapalım, iki yaka arasındaki ulaşımı kolaylaştıralım çözümü gerçekçi olmuyor. Köprüler daima Anadolu yakasındaki yerleşimi artırmıştır. İkinci köprü, biraz daha kuzeyde, hem Anadolu yakasını hem Avrupa yakasında yeni yerleşim alanları yaratmıştır. Eskiden köy olan yerler, gerçekten köy olan yerler, ne bileyim, Küçükbakkalköy, Büyükbakkalköy, Bağcılar, Habipler, şimdi koskocaman, dev bir yerleşim merkezi oldu, çok büyük toplu konut projeleri şimdi buralarda planlanmaktadır. Yani, yerleşimi, nüfusu

patlatmıştır köprüler. Şimdi, en kuzeye üçüncü köprü demek, etrafında yeni otoyollar, yeni ulaşım ağlarıyla birlikte, İstanbul'un kuzeyinde yepyeni yerleşim alanlarının yaratılması, yeni bir kent yaratılması demektir. Bugün 15 milyona doğru giden İstanbul nüfusunun, 20-25 milyona çıkması ve kuzeydeki İstanbul'un akciğeri olan o ormanların ortadan kalkması, katledilmesi demektir. Bir kere, bu anlayıştan vazgeçmek lazım. Çözümü üçüncü köprü olarak görme anlayışından vazgeçmek lazım; önce, olayı, toplu ulaşımın çözülmesi, toplu ulaşım projelerinin gerçekleştirilmesi olarak görmek gerekir. Bu yapılmadığı sürece, İstanbul, gerçekten, çözülmesi mümkün olmayan sorunlarla baş başa kalacak olan bir kenttir.

Bu vesileyle, şunu sormak istiyorum: Üçüncü köprü için Sayın Başbakan ve yetkililer, kamyon ve tır trafiğe kuzeye kaydırılacaktır demiştir. Yani, kamyon ve tır trafiğinin birinci ve ikinci köprüde yarattığı yoğunluk kuzeye kaydırılmak suretiyle, ilk iki köprüdeki yoğunluk azaltılacaktır demişlerdir. Basında yer alan bazı rakamlar, kamyon ve tır trafiğinin zaten bu iki köprüde toplam trafiğin çok küçük bir yüzdesini oluşturduğu yönündedir. Bu yüzde nedir acaba? Ben, Sayın Bakanımızdan bunu öğrenmek isterim; ona göre bir değerlendirme yapabiliriz diye düşünüyorum.

Yine, ulaşım ile ilgili olarak, ben bir uygulamayı dikkatinize sunmak istiyorum. Bunu, ilk, 2003 bütçesini görüşürken söylemiştim, bir kez daha söylemek istiyorum. Şimdi, bizim Karayolları Genel Müdürlüğümüz kaliteli yollar yapıyor, dünya standartlarında yollar yapıyor. Buna hiçbir itirazım yok; ama, yani, iki yer arasındaki en kısa mesafe doğrudur diye bir laf vardır. Ulaşımı sağlamakla görevli bir birimim diyor herhalde Karayolları Genel Müdürlüğü; o nedenle, ben yolu düşünürüm, yolu planlarım, yolu yaparım; ama, bu yol çevreye uyumlu mudur, bu yol etraftaki yerleşim merkezlerine uyumlu mudur, insan sağlığına uyumlu mudur; bu kaygı, maalesef, Karayollarının uygulamalarında yoktur. Örnek vereceğim size: İstanbul'daki Galata Köprüsü değerli arkadaşlar; İstanbul'un Galata Köprüsü, o çevreye uygun bir köprü müdür; değildir. Sanki, bir otoyol üzerinde bir köprü yapmışsınız, bir viyadük yapmışsınız, bir nehri, bir gölü bu viyadükle geçiyorsunuz, bu anlayışla bir köprü yapılmıştır. Bir yanda Eminönü semti, tarihî camileriyle, bir yanda Galata, Karaköy, yine çok tarihî yapılarıyla, o tarihî yarımadayla Pera'yı, Galata'yı birleştiren bu köprü, sadece orada ulaşım amaçlı düşünülmüştür. Onun, iki yakada, Eminönü ve Karaköy'de yarattığı meydan düzenlemeleri o tarihî dokuya uymamıştır. O köprü'nün kavisi, bir taraftan öbür yakaya baktığınız zaman, o manzarayı gölgelemiştir, çirkinleştirmiştir. Karaköy'den baktığınız zaman, Yeni Camiyi göremezsiniz; bakın, Yeni Camiyi göremezsiniz değerli arkadaşlar, köprü önünüzde bir engeldir. Hele o köprü'nün ortasında iki tane metal kütle var, onların ne için yapıldığını bilemiyorum; bu bir örnektir.

Karadeniz Sahil Yoluna geleceğim. Karadeniz Sahil Yolunda yolu yapıyor Karayolları Genel Müdürlüğü; ama, Sürmene İlçesi, Araklı İlçesi, şimdi, o yol kodunun altında kaldı. Orada evler var, önünden yollar geçiyor, işte, köprüler geçiyor. Yani, adam evinin camını açtığında, hemen camının önünden geçen bir köprü... Sayın Bakanımız bunları gayet iyi biliyor; ama, Karayolları Genel Müdürlüğü, projelerine çevreyi katmalıdır, estetiği katmalıdır, sürdürülebilir kalkınma dediğimiz kavram budur. Bütün projelere çevre faktörünün sokulmasıdır. Yaşanabilir bir çevre içinde gerçekleşecektir bütün projeler. Türkiye, Güney Amerika'da, Rio'da 1990'larda yapılan o zirveye katıldı, Cumhurbaşkanı düzeyinde katıldı ve bu kararlara imza attı. Bu, sadece fabrikaları, sanayi projelerini kapsamıyor, bütün projeleri kapsıyor Sayın Bakanım. Yani, gerçekten, karayolu uygulamalarında böyle bir faktörü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, o 1,5 dakikayı eklemiştik; sözlerinizi tamamlamak üzere söz veriyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim, tamamlıyorum Sayın Başkan.
...katmakta fayda yarar var diye düşünüyorum. O zaman, cümlelerimi süratlendiriyorum.

Kısa kısa bir iki soruna değinmek istiyorum. Çimento fiyatlarındaki olağanüstü artış, yatırımcı kuruluşların ihalelerini zora sokmuştur, anahtar teslim fiyatlar, çimento sektöründeki kartelci yapının oluşturduğu fiyatlar nedeniyle zora girmiştir. Buna, gerçekten bir çözüm bulunmak zorundadır. İlk on ayda, ÜFE'deki artış yüzde 3 olduğu halde, çimento fiyatları yüzde 16 artmıştır. Yurt dışına 35-40 dolara bu sektör çimento ihraç ederken, Türkiye'de 90-100 dolara satılmaktadır. Sektördeki kartelci yapı pazarı paylaşmış, fiyatları istediği gibi belirlemektedir. Bu da, bütün yatırımcıları, bütün ihaleleri zora sokmakta, ihalelerin kalitesini olumsuz etkilemektedir. Bu tek başına Sayın Bakanın çözebileceği bir sorun değildir; ama, bu sorunu Sayın Bakanın dikkatine sunuyorum.

Bir iki projeyle ilgili görüşümü de sorular bölümünde soru olarak Sayın Bakana sunmak istiyorum. Sözlerimi burada bitiriyorum, Sayın Bakana, tekrar, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Hamzaçebi.

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Hamzaçebi...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Söz almayacaktım, ancak, Sayın Tütüncü bütçe üzerine yaptığı konuşmada İller Bankası personelinin özlük haklarına ilişkin bir değerlendirme yaptı, ben de o konuyu biraz daha açmak istiyorum. Benim hatırladığım bürokrasi döneminden, İller Bankası Genel Müdürü, Genel Müdür Yardımcıları ve diğer personelin ücret düzeyi diğer kamudaki ücret düzeyinin altındaydı. Bilmiyorum halen öyle midir? Ama, gerçekten öyle devam ediyorsa, bu farklılığı kaldırıp, en azından eşitlemek gerekir. Hatta, banka ise bu, diğer bankalarla olan, bankaların özlük hakları neyse, onlarla bir denge içinde olayı çözmekte yarar var diye düşünüyorum. Tabii, bunun yeri bu bütçe değil. Ben, o nedenle söz almadım. Sayın Bakanın sadece dikkatine sunuyorum. Belki daha sonra farklı imkânlar, farklı olanaklar olursa oralarda bu sorunu çözmek mümkün. Tabii ki Sayın Bakan bunu takdir ederse.

Teşekkür ederim.